

PRENUMERATA.

Kurjer Warszawski wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta rano, a nadto wychodzi stale w dni powszednie z wyjątkiem dni poświęconych dodatki poranne.

Warunki prenumeraty podane są w nagłówku numeru głównego.

Oddzielna przedpłata na dodatek poranny przyjmowaną być nie może.

KURJER WARSZAWSKI.

Dodatek poranny.

OGŁOSZENIA.

Reklamy: za jeden wiersz garmontowy albo jego miejsce pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.

Nekrologia: za jeden wiersz 15 kop.

Zwyczwajne i małe ogłoszenia w dodatkach porannych nie zamieszczają się.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor codziennie od 8-ej rano do 8-ej wiecz.; w niedziele i święta od 10 do 1 w poł.

Dziś: Teofila Biskupa.
Niedz: Wiktora i Wiktoryna M. M.
Poniedz: Tomasa z Akwinu W.
Wtorek: Jana Bożego i Beaty P.

Wschód słońca o godzinie 6 minut 40.
Zachód 5 " 44.
Długość dnia godzin 11 " 4.
Przybyło " " 3 " 26.

Wschód księżycy o godzinie 12 minut 30 r.
Zachód 3 " 13 w.
Wysokość wody na Wiśle stóp 3 cali 6
Dziś o godzinie 4-ej rano ciepła 4° R.

Środa: Franciszki, Wdowy.
Czwartek: 40-tu Męczenników.
Piątek: Konstancyna Wyzn.
Sobota: Grzegorza Pap. Dokt. Kos

Redakcja, Administracja i Drukarnia: plac Teatralny nr 9. — Telefon Redakcji nr 126. — Telefon Administr. 144.

KALENDARZ.

Imiona słowiańskie: Dziś Kazimierza św.; jutro Pakośława.

Nabożeństwa: W kościele św. Anny na Krakowsk-Przedm. o 9-ej zrana wotywa na intencję arcybactwa caci Niepokalanego Serca N. Marii Panny, o 10-ej zaś msza św. za dusze zmarłych członków tegoż arcybactwa; w kościele św. Jacka przy ulicy Freta o 10-ej zrana wotywa na intencję braci i sióstr bractwa różańca św.; w kościele św. Franciszka Serafickiego przy ulicy Zakroczymskiej o 10-ej zrana żałobne nabożeństwo za spokój dusz zmarłych członków bractwa św. Antoniego; w kościele Opieki św. Józefa na Krak.-Przedm. dopołudniowe nabożeństwo na intencję bractwa matek chrześcijańskich; w kościołach: św. Kazimierza na Nowem-Mieście i Opieki św. Józefa na Krak.-Przedm. o 4-ej po południu drugie nabożeństwa pasyjne; w kościele św. Ducha przy ulicy Freta nieszpory, rozpoczynające odpust ku czci św. Kazimierza, królewicza.

Zgromadzenia: Ogólne zebranie członków Towarzystwa popierania sztuk pięknych. (Lokal Towarzystwa na Krak.-Przedm. — 2-ga po południu.) — Posiedzenie członków komitetu przytułków żebracych Towarzystwa dobroczynności. (Gmach Towarzystwa na Krak.-Przedm. — 5-ta po południu.) — Posiedzenie członków delegacji młynarskiej Towarzystwa popierania przemysłu i handlu. (Gmach Towarzystwa na Krak.-Przedm. — 10-ta rano.)

Wystawy: Otwarcie wystawy obrazów i przedmiotów starożytnych. (Hotel Europejski — 2-ga po południu) — Wystawa konkursowa dzieł sztuki. (Krak.-Przedm. nr. 15 — od 10-ej rano do 4-ej po połud.) — Wystawa Towarzystwa sztuk pięknych. (Krak.-Przedm. nr. 15 — od 10-ej rano do 4-ej po południu.) — Wystawa obrazów A. Krywulca. (Hotel Europejski — od 10-ej rano do 4-ej po południu.)

Odczyty: Na dochód kasy imienia Mianowskiego odczyt prof. E. Dziewulskiego „O indukcji i elektromotorach”. (Muzeum przemysłu i rolnictwa na Krak.-Przedm. — 7-ma wieczorem.)

Teatra: Wielki: dziś „Noe”, jutro „Flick i Flock”; Rozmaitości: dziś „Drzemka pana Prospera”, jutro „Mieszczanie na prowincji”; — Mały (przy ulicy Deniłowiczowskiej): dziś „Kawaler-wdowiec” (pierwszy raz), jutro „Kawaler wdowiec”. (7 1/2 wieczorem.)

Ogród zoologiczny: ulica Bagatela. (Otwarty codziennie od 10-ej rano do wieczora.)

Przeciw zaległościom podatkowym.

W skutek zwiększania się zaległości podatkowych, przypadających kasie miejskiej, p. prezydent wyznaczył komisję rewizyjną, złożoną z radcy magistratu p. Gagatnickiego i starszego ławnika p. Pronaszko, celem sprawdzenia czynności komisarzy administracyjnych i dozorców.

Obecnie, na podstawie przedstawionego rezultatu, p. prezydent przekonawszy się, iż zaległości podatkowe były ściągane najenergiczniej w 1-ym rewirze, w którym są dwa razy mniejsze niż w 2 ch pozostałych, w rozkazie swoim z dnia onegdajszego wyraził podziękowanie delegacji rewizyjnej, a przedewszystkiem p. Gagatnickiemu i komisarzowi 1-go rewiru p. Jaworowskiemu za energiczne ściąganie zaległości, a zarazem postanowił:

1) komisarza 1-go rewiru, p. Jaworowskiego, wyznaczyć do 2-go rewiru, komisarza tegoż p. Dziegieleńskiego do 3-go, a komisarza 3-go rewiru p. Kelniga do 1-go, prócz tego zaś 14-tu dozorców administracyjnych przeznaczyć do innych ucząstków i rewirów;

2) tych komisarzy i dozorców, którzy w przyszłości dopuszczają do największej cyfry zaległości, bezwzględnie uwalniać od obowiązków, tych zaś, którzy będą mieli najmniej zaległości — wynagradzać.

Dla przyprowadzenia do porządku czynności sta-

żby gospodarczej przy ściąganiu podatków, między innymi w tymże rozkazie postanowiono:

a) nakładać sekwestry na dochody z domów, zalegających w opłacie podatków, zaraz po ubiegłym półroczu i na taką sumę, jaka okaże się niezbędną dla pokrycia należności zaległego półroczu, w przeciągu jednego kwartału;

b) upoważnić dozorców administracyjnych i włożyć na nich obowiązek pobierania od dotkniętych sekwestrem lokatorów przynależną opłatę komornego, za kwitami z książki sznurowej, przez nich wydawać się mającymi.

Nowe, przytoczone wyżej zmiany, bezwzględnie weszły w wykonanie.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

— Sale ratunkowe, urządzone na główniejszych stacjach tutejszych kolei żelaznych, z rozporządzenia władzy komunikacyjnej mają być skompletowane przez zaopatrzenie ich w odpowiednie narzędzia chirurgiczne, oraz środki ratunkowe. Zarządy kolejowe wyznaczyły na ten cel odpowiednie fundusze.

— Z powodu zanieczyszczenia kanałów miejskich przez wrzucanie śniegu i lodu, a wraz z niemi i różnych odpadków ulicznych, polecono surowo doglądać, ażeby nie podobnego nadal miejsca nie miało, gdyż kasa miejska z tego powodu na naprawy kanałów znaczne ponosi wydatki.

— Z powodu śmierci jednego z pięciu inspektorów podatkowych, oddział jego rozdzielony został między 4 ch pozostałych, mianowicie: rewir handlowy 1-szy przeszedł do p. Obuchowskiego, rewir 2-gi do p. Czerniawskiego, rewir 3-ci do p. Semenienko-Kramarewskiego i rewir 20-ty do p. Gołowina.

— Z teatru i muzyki.

* Dramat nasz przebywa z potrzeby ewolucji, której niejedną już widzieliśmy na scenie objaw: zaczyna powodzenie swoje opierać na wypracowaniu całości.

Gdzieindziej ewolucja taka jest poprostu zwrotem w estetyce teatralnej od aktorskiego wirtuozostwa do współdziałania wszystkich sił i czynników, w celu najwierniejszego oddania wszelakich piękności dzieła; u nas twarda konieczność wskazuje dramatowi tę drogę; gdy umarł ostatni znakomity wirtuoz, gdy zbrakło wydatnych indywidualnych talentów, musiała nastąpić doba prób: o ile meiningeńska zasada działania średnimi siłami da się na tutejszej scenie zastosować.

Wystawienie „Zbójców” przez p. Ładnowskiego, który sam podjął się w tragedji Szyllera roli Franciszka Moora, uważamy za tego rodzaju eksperyment, bardzo zresztą pożądany w obec warunków, w jakich się dramat nasz znajduje.

P. Ładnowski zbyt jest rozumny artystą, ażeby mógł liczyć na to, iż grą swoją, nawet najsumienniej opracowaną, zdoła zatrzeć zbyt jeszcze świeże wspomnienia; ale staranne baczenie na efekta całości, odświeżona obsada ról, które aczkolwiek małe, mają w dramacie swoją wagę i powinny być na serjo traktowane, obudzenie życia w masach i ruchu w scenach zbiorowych, wreszcie dostrojenie różnych żywiołów do pewnego jednolitego stylu każe wnosić, że p. Ładnowski pojmuje, jak wszystko, co ma pod ręką, da się użyć na pożytek przedstawianego dzieła.

Już przy wystawieniu „Mieszczan na prowincji” zauwazyliśmy, że p. Ładnowski zadania reżysera nie ogranicza do efektownego ubrania sceny i że umie natchnąć w grę zbiorową ducha, który się objawia żywym tempem i pulsującym w ogólnej akcji temperamentem.

„Zbójcy” zaświadczyli wczoraj, że tymczasowy reżyser zrozumiał, co dziś może ożywić nasz dramat, na jakie tory popchnąć go należy.

Jako aktor, dał p. Ładnowski pierwszy przykład, i narażając się nawet na niebezpieczne porównania, stanął sam w komplecie sił, które nie mając na czelę jednej olśniewającej gwiazdy, rozdzieliły między siebie, w miarę możności, zadanie przedstawienia widzom całej, równo oświetlonej tragedji Szyllera.

Gra p. Ładnowskiego, konsekwentnie obmyślana, urozmaicona nawet pewnymi pomysłami, dowodzącami, że artysta nie chciał trzymać się szablonu i unikał naśladownictwa, redukowała Franciszka Moora do takiej miary, aby zbyt nie absorbował uwagi widza i nie odeiwał jej od innych bohaterów.

Franciszek Moor w interpretacji p. Ładnowskiego zajmował, lecz nie budził grozy, do wywołania której brak artyście, jak wiadomo, najgłówniejszego warunku — głosu.

Był to nie ów potwór gwałtowny, sangwiniczny, siejący przerażenie rozpasaniem zbrodniczej fantazji i oszalałych zmysłów, ale trochę chorobliwy, bardzo nerwowy niepoń, w którym pierwiastek zła przedstawiał się bez tragicznej potęgi.

Rozporządzając ograniczonymi środkami, artysta sprowadzał przeważnie efekta dykcji do szeptu, ponieważ jednak w tym szeple stosował p. Ładnowski tę samą manierę, jakiej używa przy głośniejszej dykcji, mianowicie wybijanie pewnych sylab kosztem drugich, trafiało się więc często, że te sylaby ginęły dla ucha słuchacza w niedostatecznym *pianissimo*, co sprawiło, że naprzykład wielka scena w piątym akcie słabe po sobie zostawiła wrażenie.

Mimo to wszystko Franciszek Moor taki, jakim go pojął p. Ładnowski, jest postacią występującą wydatnie wśród otoczenia reszty działaczy i mającą swoją indywidualność, która daje złagodzone wyobrażenie o bohaterze Szyllera.

P. Kotarbiński, jako Karol Moor, nie pierwszy raz przedstawił się publiczności.

Gra jego, trzymana w wiernym szyllerowskim stylu, oparta na dykcji pięknej, w której przeważa pierwiastek poezji, wywoływała wczoraj szczerą oklaski.

Dostrajała się do niej bardzo dobrze panna Marcellówna w roli Amalji, granej w tonie zupełnie odpowiednim, bo spokojnie melancholijnym, który raz tylko podniósł się zbyt gwałtownie w scenie z Franciszkiem.

P. Rapacki z godnością dźwiga brzemień wieku starego Moora.

Epizodyczne postacie, jak już wspomnieliśmy, traktowane były żywo przez pp. Prażmowskiego i Nowickiego; dodalibyśmy chętnie do tych dwóch nazwisk i p. Sliwińskiego, gdyby chciał raz dać się przekonać, że życie w grze niekoniecznie krzykiem wyrażać się powinno.

* Dzisiejsza obsada ról w operze „Noe” ulegnie tylko o tyle zmianie, że Jafetem będzie panna Dąbrowska — tytułową zaś rolę będzie, jak dotąd, śpiewał p. Seideman.

* Wycieczkę artystyczną do Piotrkowa i Łodzi przedsięwzięła p. Szlezygier-Kamińska wraz z p. Iwanowską, znaną z występów jako pianistka i deklamatorka.

Artystki zamierzają dać się słyszeć publicznie w obu wymienionych miastach.

— Sprawozdanie roczne.

Z ogłoszonego drukiem sprawozdania komitetu Towarzystwa sztuk pięknych za r. z., które odczytanem będzie na dzisiejszem ogólnem zgromadzeniu, wyjmujemy szczegóły następujące:

Towarzystwo liczyło członków rzeczywistych i zwyczajnych 4,596, czyli więcej niż w roku poprzednim o 292 osoby.

Dochody wynosiły 42,254 rs., powiększyły się zatem o 6,873 rs.

W ciągu r. z. na wystawę Towarzystwa przyjęto 378 dzieł sztuki, w tej liczbie Michała Munkacego

„Chrystus przed Piłatem” oraz Jana Matejki „Wjazd Joanny d'Arc do Reims”.

Oprócz stałej wystawy sztuk pięknych, komitet urządził wystawę: sztuki ornamentacyjnej i reprodukcyjnej oraz doroczną wystawę konkursową z działami malarstwa i rzeźby.

Wystawę stałą zwiedziło za biletami płatniemi osób 113,979, więcej o 52,319 niż w 1885-ym r.

Do rozlosowania komitet zakupił 95 dzieł za sumę 13,166 rs., t. j. więcej niż w 1885-ym r. o 11 dzieł za 2,176 rs.

Sprzedano z wystawy osobom prywatnym 58 dzieł za 6,503 rs., zaś oprócz tego komitet zakupił do zbiorów Towarzystwa 2 dzieła za 115 rs.; ogółem nabyto w Towarzystwie w ciągu r. z. dzieł 115 za 19,784 rs.

Na stypendja z zapisów Ig. Ciszewskiego, Fr. Korwin-Szymanowskiego, z funduszów imienia Mikołaja Kopernika, Józefa Simmlera i z bieżących funduszy Towarzystwa wydatkowano 767 rs.

Ze stypendjów tych korzystali kształcący się w malarstwie pp.: Zygmunt Jan Andrychewicz, Zdzisław Jasiński i Aleksander Borawski, tudzież w rzeźbie Jan Woydyga i Piotr Mularski.

Oprócz tego udzielono podupadłym lub cherym artystom zasiłków bezpowrotnych z funduszu s. p. dra Józefa Katarzyńskiego 450 rs.

Ogółem przeto Towarzystwo wypłaciło artystom w ciągu r. z. 21,494 rs.

Obrót funduszu pomocniczego, czyli pożyczkowego, udzielanego artystom, umieszczającym swoje dzieła na wystawie, uczynił 2,301 rs.

Fundusz budowy własnego gmachu Towarzystwa wynosi 38,800 rs., zwiększył się zatem o 2,000 rs.

== Wystawa sztuki i starożytności.

Publiczność, która dziś pośpieszy na otwarcie wystawy, nie może mieć pojęcia o tej pracy kilkunastu członków komitetu, jakiej byliśmy świadkami.

Urządzenie dziewięciu salonów według zakreślonego planu z pewnym systematem, wymagało niezmiernie czynnego zajęcia się.

Artyści-malarze, archeolodzy, estetycy, hrabiowie i baronowie, z konieczności zmuszeni zostali jać się roboty tapicerów, stolarzy, wreszcie zwykłych tragarzy, gdyż każdy przedmiot potrzeba było ustawić, zawiesić, położyć w ściśle oznaczonym miejscu, a tego nikt inny zrobić nie umiał.

I to ofiara dla biednych, która ujawniamy, składając gorliwym członkom komitetu wyrazy szczerzego uznania.

Nie obeszło się nawet bez wypadku, którego ofiarą padł jeden z najczynniejszych gospodarzy wystawy, znany artysta-malarz p. Karol Miller.

Szafa źle ustawiona, w skutek nieostrożnego poruszenia, przechyliła się, uderzając jednocześnie artystę i panią Wołowską.

P. Miller, przytłuczony boleśnie, na chwilę stracił przytomność, a pani W. szczęśliwie wyszła bez szwanku.

Okazy przez cały dzień aż do późnego wieczora ciągle napływały, i hr. Krasiński uznał za potrzebne wynająć jeszcze jeden salon na pomieszczenie obrazów.

Do tego działu nadesłał kilka płócien wysokiej wartości hr. Tomasz Zamojski, a hr. Augustowa dwa owalne obrazy Bouchelet'a, przedstawiające w alegorycznych figurach „Noc” i „Poranek”.

P. Menzel dał dwie akwarele Charles'a z roku 1787-go, przedstawiające widoki: „Bobrownik” i „Kazimierza nad Wisłą”, a p. Kozłowski oryginalny szkic Rafaela: „Wręczenie kluczy św. Piotrowi”.

Kustosze katedry św. Jana, ks. St. Niewiarowski, osobiście przedstawił ze skarba: kielich, ampułki, krzyż, oraz wspaniałą monstrancję, jedyny z całej wystawy okaz czystego stylu gotyckiego.

Z innych przedmiotów kościelnych wyszczególnia się bogaty ornat z XV-go w., wystawiony przez panią Wołowską wraz z haftami i koronkami.

Dzięki zbrojom, nadesłanym ze zbiorów hr. Zamojskiego i p. Kosińskiego, komnata rycerska staje się coraz okazalszą, a pod względem efektu trzyma pierwsze miejsce na całej wystawie.

== Wystawa higieniczna.

Do zarządu wystawy higienicznej deklaracje nadchodzą z wzdostającą szybkością.

W ciągu ostatnich dni 10-ciu nadesłano ich więcej, niż przez cały miesiąc styczeń i połowę lutego.

Ponieważ do terminu otwarcia wystawy pozostaje zaledwie 2 1/2 miesiąca, na placu Ujazdowskim roboty rozpoczyna się już w poniedziałek.

W dniu dzisiejszym kilku inżynierów będzie robiło pomiary, przy czem oznaczone będą dokładnie, według pierwotnego planu, terytorja wszystkich ważniejszych pawilonów i budynków.

Wystawa posiadać będzie trzy wejścia i trzy wyjścia, a p. Rakiewicz opracowuje rysunki bramy

podjazdowej, która ma być urządzona ozdobnie i praktycznie.

Prócz tego wykończają się już szkice posągów alegorycznych z gipsu, między którymi jeden będzie kamienny.

Posągi te służyć będą do przybrania placu, nad którym pieczę pod względem artystycznym powierzono p. Antoniemu Strzaleckiemu.

Artysta ten zająć się ma całą częścią dekoracyjną i z wielkim przepychem ustroić pawilony malowidłami.

Modele szpitali, które mają stanąć na placu wystawy, będą, jak już donosiliśmy, rozmiarów niewielkiego pokoju.

Dadzą one pojęcie szerszym kołom publiczności o całem wewnętrznym urządzeniu szpitalnem.

Właściciele restauracji ubiegają się o pozwolenie utrzymywania na placu nader intratnego zazwyczaj bufetu, co do tego wszakże nie zapadła dotąd ostateczna decyzja.

Do katalogu rozumowanego redakcja *Zdrowia* zbiera już materiały, a także ogłoszenia licznym zgłaszających się przemysłowców i fabrykantów.

Posiedzenie pełnego komitetu odbędzie się w d. 12-ym b. m.

== Nowa wystawa.

Słyszeliśmy, iż pewne grono ze świata dziennikarskiego i handlowego nosi się z myślą otwarcia w jesieni r. b. wystawy dzienników i czasopism.

Mają się tu zgromadzić pisma wydawane nawet w oddalonych krajach Azji, Australji i Afryki.

Wiadomość tę podajemy jako pogłoskę, nie chcąc nam się bowiem wierzyć, aby przy tylu projektujących się ekspozycjach i ta jeszcze mogła przyjść do skutku.

== Wystawa kucharska.

Jesteśmy na dobre wystawowani.

Dziś otwartą zostaje wystawa sztuki i starożytności, za miesiąc ma się odbyć wystawa sztuki dekoracyjnej, dalej najpoważniejsza higieniczna, kielkują zaś projekty wystaw: ceramicznej i... dziennikarskiej (?), a do tych wszystkich przybywa najsmaczniejsza, bo wystawa... kucharska.

Grono kucharzy, działających w sprawie zakładającego się cechu, postanowiło taką wystawę urządzić, i to dość szybko, a mianowicie w czerwcu, jednocześnie z wystawą higieniczną.

Głównym celem tej wystawy będzie zyskanie dochodu na rzecz cechu, a więc projekt w zasadzie postanowiony będzie się w tym kierunku rozwijał.

Szczegóły w tej chwili nie są jeszcze zdecydowane, zaznaczamy więc sam tylko fakt zamierzonej wystawy.

== Spółka owocowa.

Przyszłość projektowanej spółki owocowej powoli zaczyna się rozjaśniać: jest nadzieja, iż w dniu 10-ym b. m. dotychczasowi uczestnicy będą w możności postawić pierwsze kroki praktyczne.

Obecnie na ręce redakcji *Ogr. pol.* złożono 37 udziałów na sumę 1,850 rs.

W tej liczbie po 2 udziały wzięli pp.: Ignacy Matłazyński, Karol Scholtze, Stanisław Makowiecki, Tadeusz Wodziński, dyrektor Sulikowski i J. Mikulski.

Na jeden zaś udział zapisali się pp.: Bolesław Jakubowski, A. Narkiewicz, A. Stachowski, L. Iwanowski, I. Iwanowska, Fr. Vogdt, Mich. Horwattowa, K. Małkowski, J. Sulerzyska, L. Lipski, A. Szirajew, A. Sienicki, Apanowicz, T. Kowalski, L. Dembowski, S. Werner, Braunstein, Meylert, Starzyński, J. Wężyk, Kowalewski, D. Smoleński, A. Mrayska, K. Kłobukowski i S. Wawrykiewicz.

Nadto zapisali się, deklarując wnieść udziały na każde żądanie, pp.: Feliks Sobański (10 udz.), dr. R. Nawroczyński (6), adw. Anc (2), J. Mieschowski (2), pr. Białocki, A. Ryszkowski, I. Markowski, G. Ulrich, Wł. Kaczyński, J. Kaczyński, E. Jankowski, Fr. Kuczyński, E. Reichman, Julja Gutmanowa, B. Krzywoszewski, Wł. Dobiecki, Blankstein Wolff, Pilnicki, Zdzisław hr. Zamojski, M. Lempicki, L. Ple-szczyńska — wszyscy po 1-ym udziale.

Dotąd więc zapisy dały 74 udziałów sumie 3,700 rs., do kapitału więc, potrzebnego dla rozpoczęcia operacji, brak im tylko 1,300 rs.

Na chwilę nie wątpimy, iż kwota ta pokrytą zostanie i pożyteczne przedsięwzięcie dojdzie niebawem do skutku.

== Z dzieł kolumny Zygmunta.

W tych dniach monolit, przeznaczony na kolumnę króla Zygmunta, przewieziony będzie na miejsce; z tego powodu przypominamy szczegóły pierwotnego ustawienia kolumny w r. 1644-ym.

Wilhelm Hondius, nadworny sztycharz Władysława IV-go, wydał w Hadze w dwa lata później rycinę, wypadek ten przedstawiającą.

Egzemplarz jej znajduje się w Nieborowie, a Kłossy przed dwoma laty podały jego reprodukcję.

Na rycinie mieści się widok miejsca z maszyną (dźwignią), tudzież wóz zaprzężony w woły, na którym gład przyciągnięto.

Dokument ów, najbliższy epoki, uważany być musi za wiarogodny, dlatego szczegóły w nim zawarte przytaczamy w skróceniu.

Władysław IV pomnik ten, sprowadzony przez ojca przed 40-tu laty na uwiecznienie walki z Zebrazdowskim, rozkazał podnieść i przewieźć 13 mil na kolach do Wisły, a następnie wodą dostawić do Warszawy.

Przewiezienie na pagórek, blisko rzeki stojący odbyło się przy pomocy 40 tu koni.

Maszynę do podniesienia gładu obmyślił budowniczy królewski, Konstanty Tenkala, i pod jego kierunkiem odbyło się ustawienie kolumny.

Historję kolei oraz odnowień kolumny podaliśmy przed laty kilku, teraz przypominamy tylko, że ostatekni kosztorys wynalazł Andrzej hr. Zamojski i ogłosił go w *Gazecie codziennej* z r. 1856-go d. 13-go stycznia.

Dokument rzeczony sięga epoki Augusta III-go, kiedy kolumna po raz pierwszy odnawiana była z gruntu, a jego wynalezienie nastąpiło przy zakładaniu wodociągów.

== Portrety Mickiewicza.

Pan Leopold Méyet, prawnik i literat, posiada cenny zbiór portretów Mickiewicza.

W kolekcji tej znajdują się: dagerotyp, robiony w Paryżu i przywieziony do Warszawy w r. 1848-ym, rzadkie litografie i sztychy współczesnych poecie artystów, wizerunki przy dziełach wieszczów, równocześnie robione w kraju i za granicą, kopje fotograficzne rozmaitych biustów, a także podobizny tychże z gipsu, wreszcie plaskorzeźby, bite w medalach pamiątkowych.

Liczba okazów przechodzi 80 sztuk i posłać może dla pracujących nad projektem pomnika.

== Balet dla szacha.

W dniu onegdajszym przejeżdżało przez Warszawę towarzystwo, złożone z 18-tu baletnic, przeważnie francuzek i włoszek, zaangażowanych przez p. Olivieta, dyrektora teatru w Teheranie, który w celu zaangażowania baletu został przez szacha perskiego umyślnie wysłany do Europy.

Tancerki zawarły umowę na dłuższy przeciąg czasu, naturalnie pod świątelnymi warunkami.

== Co się odwlecz...

Przed trzema laty w jednym z domów na Nowolipkach została spełniona kradzież, która narobiła w owym czasie ogromnego halasu, o czem była dość obszerna wzmianka w naszym *Kurjerze*.

Został okradziony pewien „przyjaciel luzkości”, operujący dość rozlegle i posiadający w danej chwili prawie wszystkie kapitały w wekslach i rewersach na sumę około 40,000 rs.

Właśnie całe to archiwum zostało skradzione, a jak się okazało, poszkodowany padł ofiarą zemsty pewnego krewnego, który po dokonanej kradzieży uciekł za granicę bez wieści.

Sprawa była głośną i dłużnicy P. w liczbie kilkuset stali się panami położenia, od ich bowiem dobrej woli zależały teraz wypożyczone sumy.

Wierzyciel zaproponował dobrowolne układy z umorzeniem procentów, blisko więc połowa dłużników na to się zgodziła.

Było to niezwykłe postąpienie, gdyż dłużnicy nie zaprzeczają, skorzystali zaś z nadarzającej się sposobności umorzenia procentów.

Radość pozostałej reszty dłużników, odmawiających jakiegobądź zwrotu, dziś dopiero okazała się przedwczesną.

Sprawca kradzieży dokumentów wcale nie zniszczył, ukrył je tylko i po kilku latach milczenia przeprowadził z P. korespondencję, a otrzymany pewne wynagrodzenie, wszystkie rewersy i weksle zwrócił.

Z tych połowa, na skutek wkładów, jest już umorzona i nie przedstawia żadnej wartości, lecz co do innych P. rozpoczął energiczną egzekucję i dłużnicy lub ich poręczyciele muszą wszystko co do grosza zapłacić.

== Z ulicy.

W dniu wczorajszym na Trębackiej pani Karolina Szapientiecka, wyskakując z wagonu tramwajowego podczas biegu, upadła i uległa złamaniu nogi.

W Saskim ogrodzie 14-letni Wiktor Juszczyński, popchnięty przez kolega, upadł i zwichnął rękę, oraz zranił się w głowę.

== Pożar.

W dniu wczorajszym w godzinach popołudniowych w obrębie cytadeli, w komórze napełnionej wódmami, wybuchnął pożar.

Ogień szybko się rozszerzył, lecz przybyli właśnie dla wycierania sadzy komiuniarze rychło go ugasiłi.

== Kijewsk. st. ogłasza listę nagrodzonych na kijowskiej wystawie nasion.

Pomiędzy innymi znajdujemy następujących nagrodzonych wystawców

ielki medal srebrny (najwyższa z przyznanych nagród) otrzymał hr. Czacki (gub. wolińska) za żyto; *vel* medal srebrny także hr. Czacki za pszenicę kostromkę; takąż nagrodę przyznano p. Chwojko (gub. kijowska) za owies „francuski” i p. Markiewiczowi za rzepak „szwedzki”. *Listy pochwalne* przymano: p. Jelskiemu za pszenicę „mińską”; p. Gąsiorowskiemu za jęczmień „chevalier”; p. Pazderskiemu a sorgo „Early-amber”; hr. Branickiej za wykę zarną i za czerwoną koniczyne; p. Czechowskiemu a czerwoną koniczyne. Wreszcie postanowiono wyrazić podziękowanie składom nasion pp. Zabłockiego i Pilawskiego (w Kijowie) za udział w wystawie przedstawienie najlepiej oczyszczonych gatunków nasion.

— Kaplica katolicka w Pskowie.

Ks. Zaborek, rezydujący w Wielkich Łukach, parafii pskowskiej, otrzymał pozwolenie na budowę kaplicy katolickiej.

Ponieważ przybytek ma stanąć o własnych siłach, i miejscowa ludność jest ubogą, przeto ks. Zaborski sprawę tę poleca ofiarności serc chrześcijańskich.

— Nowa fabryka.

W Krzemieńczugu, jak donoszą *Nowosti*, niezadługo funkcjonować zacznie fabryka, mająca na celu oczyszczanie węgla drzewnego.

Węgiel taki znajduje szerokie zastosowanie przy destylacji wódki.

— Tajemna gorzelnia.

W majątku Hryszkowie, o 9 wiorst od Berdyczewa, władze akcyzowe, jak donosi *Now. Wr.*, odkryły tajemną gorzelnia.

Aparat do wyrobu spirytusu był umieszczony w piwnicy pod spizarnią i funkcjonował od kilku miesięcy.

— Wypadek kolejowy.

Przy odejściu pociągu towarowego na jednej z pośrednich stacyj kolei petersburskiej, konduktor Wincenty Juchnowski wskakując do wagonu poślizgnął się na stopniu i spadł.

Podniesiono go z tak ciężkimi obrażeniami, iż biedny człowiek na drugi dzień życie zakończył.

— Wypadek z bronią.

Mieszkaniec Czestochowy, p. P., który od pewnego czasu pracował nad wynalezieniem nowego systemu broni palnej, mającej dawać 9 strzałów w ciągu sekundy, uległ smutnemu wypadkowi.

W dniu 2-im b. m., podczas ostatniej próby wynalazku, nabój rozerwał broń i zdruzgotał panu P. rękę oraz ciężko poranił go w głowę.

Lekarze robią bardzo słabą nadzieję utrzymania go przy życiu.

NEKROLOGJA.

† S. p. Jan **Lancinger**, po krótkiej lecz ciężkiej chorobie, zmarł w dniu 8-ym marca r. b. Pozostała matka wraz z rodziną zaprasza przyjaciół i znajomych na żałobne nabożeństwo, odbyć się mające w kościele Narodzenia Najśw. Marii Panny (po-karmelickim) na Lesznie w dniu 5-ym marca, to jest w sobotę, a w niedzielę z tegoż kościoła o godzinie 2-iej po południu zostaną wyprowadzone zwłoki na cmentarz powązkowski. —813—

† S. p. Józef **Dietrich**, budowniczy dr. żel. warsz.-wied. i warsz.-bydg., po ciężkich cierpieniach zakończył życie dnia 3-go marca r. b. Pozostała żona z synami zapraszają krewnych, przyjaciół i kolegów na żałobne nabożeństwo odbyć się mające w dniu 5-ym marca r. b., to jest w sobotę, w kościele św. Barbary na Koszykach, a następnie na wyprowadzenie zwłok z tegoż kościoła i w tymże dniu o godzinie 4-iej po południu na cmentarz powązkowski. —805—

† S. p. Katarzyna z Schöllów **Kalisch**, po długich i ciężkich cierpieniach, przeniosła się do wieczności w dniu 4-ym marca 1887 r., przeżywszy lat 58. Pozostały w smutku mąż, córki, zięciowie i wnuki zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na wyprowadzenie zwłok w dniu 6-ym b. m., t. j. w niedzielę o godzinie 4-iej po południu z kaplicy przy ul. Myłej na cmentarz ewangelicko-angsburski. Osobne zaproszenia rozsyłane nie będą. —258—

† S. p. Wilhelm **Troszel**, b. artysta opery teatrów warszawskich, emeryt, w dniu 2-im marca r. b., przeniósł się do wieczności, przeżywszy lat 64. W ciężkim smutku pozostawiona wdowa, synowie, córki, zięciowie i wnuki zapraszają krewnych, przyjaciół i kolegów zmarłego na wyprowadzenie zwłok w dniu 5-ym marca, to jest w sobotę, o godzinie 4-iej po południu z kaplicy cmentarza ewangelicko-angsburskiego do grobu rodzinnego na tymże cmentarzu. Osobne zaproszenia rozsyłane nie będą. —792—

† S. p. Adolf **Granzow**, obywatel i majster ciesielski po krótkiej lecz ciężkiej chorobie zmarł w dniu 3-im marca przeżywszy lat 56. Pozostała żona, dzieci, bracia i siostry zapraszają krewnych i znajomych na wyprowadzenie zwłok w dniu 6-ym marca, to jest w niedzielę, z kaplicy ewangelicko-angsburskiej o godzinie 1-iej i pół po południu na cmentarz tegoż wyznania. Oddzielne zaproszenia rozsyłane nie będą. —811—

† Dnia 1-go marca zmarła w mieście Ciechanowie s. p. Helena z Konradych **Kamińska**, wdowa po s. p. Wincentym Kamińskim, naczelniku b. komisji rząd. spraw

wewn. i duchownych oświecenia publicznego, przeżywszy lat 90. —808—

† W dniu 5-ym marca, to jest w sobotę, o godzinie 10-iej zrana, w kościele katedralnym św. Jana w kaplicy, odprawi się nabożeństwo żałobne za dusze s. p. Marii z Bielińskich **Porczyńskiej** i s. p. Stanisławy **Bielińskiej**, zmarłej dnia 20 grudnia 1886 r. w gubernji kowieńskiej.

† Dnia 7-go marca, to jest w poniedziałek, jako w rocznicę śmierci s. p. Stanisława **Wrotnowskiego**, odbędzie się nabożeństwo żałobne za duszę zmarłego o godzinie 10-iej zrana w kościele św. Antoniego (po-reformackim) przy ulicy Senatorskiej, na które pozostała rodzina zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych. —814—

TELEGRAMY

„KURJERA WARSZAWSKIEGO”.

Kraków (Tel. pryw. Kurj. W.) — Uchodzi za rzecz pewną, iż zapowiedziana tutaj wystawa krajowa, ze względu na położenie polityczne, zostanie odroczone.

Poznań 4-go marca. (Tel. pryw. Kurj. W.) — Kandydat socjalistów do parlamentu, Janiszewski, został aresztowany. Rewizje trwają.

Wiedeń 4-go marca. (Tel. pryw. Kurj. W.) — Delegacja przedlitawska uchwaliła jednogłośnie, bez rozpraw, żądany kredyt nadzwyczajny w wysokości 52½ milionów zlr.

Wiedeń 4-go marca. (Tel. pryw. K. W.) — *Politische Corresp.* zaprzecza z Belgradu doniesieniom dzienników o wrzekomem zwolaniu rezerw serbskich (*Aj. półn.*).

Wiedeń 4-go marca. (Tel. pryw. Kurj. W.) — *Politische Corresp.* donosi z Skutari pod dniem 1-ym b. m., że mutessaryf Ipeku Ali basza z Gusynja, który w zbrojeniach się czarnogórskich podejrzewa zaczął z zamiar, zamierza zabronić czarnogórcom wstępu do swojego sandzaku, tudzież zawiesić wszelkie stosunki pomiędzy albańczykami i czarnogórcami. Komunikacja pomiędzy Gusynjem, Pławą i Czarnogórzem może być uważaną za zerwaną. Ali basza stara się dalej porozumieć z plemionami górskimi, celem ułożenia wspólnej akcji przeciw ewentualnemu najazdowi ze strony Czarnogórze (*Aj. półn.*)

Wiedeń 4-go marca. (Tel. pryw. Kurj. W.) — *Neue freie Presse* donosi z Sofji, że pomiędzy aresztowanymi także przywódcami opozycji znajdują się: Nikiforow, *Canow* i Sarafow. Wczoraj zrana pułk ruszczycki wszedł bez przeszkody do Sylistrii. Wojska powstańcze poddały się niezwłocznie. Krestow, który stawiał opór, został zabity. (*Aj. półn.*)

Budapeszt 4-go marca. (Tel. pryw. Kurj. W.) — Rząd otrzymał depeze, potwierdzające wiadomość o przywróceniu spokoju w Bułgarii.

Budapeszt 4-go marca. (Tel. pryw. Kurj. W.) W wydziale delegacji węgierskiej odpowiadał wczoraj hr. Kalnoky na zadane sobie pytania. Jakkolwiek od ostatniej zwyczajnej sesji delegacyjnej kilka zaledwie miesięcy upłynęło, przecież sytuacja europejska zmieniła się rychło. Nierozwiązana dotąd kwestja bułgarska nie utraciła nie wprawdzie ze swej ważności i drażliwości, wysunęły się jednak na pierwszy plan inne kwestje, które w krajach nie dotkniętych wcale sprawami wschodnimi poważne troski o utrzymanie pokoju obudziły. Stosunki nasze z innymi mocarstwami pozostały niezmiennione, zwłaszcza stosunki z Rosją są bardzo przyjazne. Dalej składa minister oświadczenia analogiczne z temi, jakie onegdaj złożył w wydziale delegacji przedlitawskiej i powiada: Jak położenie Austro-Węgier od czasu ostatniej zwyczajnej sesji delegacyjnej nie zmieniło się, tak i nie ma żadnego powodu do obaw, aby określone podówczas zachowawcze cele polityki naszej uległy jakiegokolwiek zmianie. Co do ostatnich zajęć w Bułgarii, oświadczył minister, iż posiada jeden tylko urzędowy telegram z Sofji, który donosi o wybuchu rokoszu wojskowego w Sylistrii i o zarządzonych środkach stłumienia go. Pośrednie wiadomości z Bukaresztu przyjmować należy z największą ostrożnością. Również i doniesienia o zajęciu podobnych wypadków w kilku innych załogach bułgarskich nie potwierdziły się dotąd (*Aj. półn.*).

Peszt 4-go marca. (Tel. Aj. półn.) — W komisji delegacji węgierskiej oświadczył Kalnoky, iż jak-

kolwiek w ciągu ostatnich kilku miesięcy kwestja bułgarska nie utraciła swojego znaczenia, to jednak oprócz niej wystąpiły na pierwszy plan inne jeszcze sprawy, budzące zaniepokojenie w państwach, nie zainteresowanych zupełnie w sprawach bułgarskich. Minister zapewnił, iż stosunki Austro-Węgier z innymi państwami żadnej nie uległy zmianie, co zaś specjalnie do stosunków z Rosją, to takowe odznaczają się przyjaznym charakterem.

Peszt 4-go marca. (Tel. Agencji półn.) — Po wysłuchaniu krótkiego referatu ze stanu spraw bieżących, delegacja przedlitawska przyjęła bez rozpraw, jednogłośnie, kredyt wojenny w sumie 52½ milionów zlr.

Berlin 4-go marca. (Tel. pryw. Kurj. W.) — Do dzisiejszego rana znanym był rezultat wyborów ścisłych z 43 okręgów. Wybrano 7 narodowo-liberalnych, 7 konserwatystów, 3 członków partji państwowej, 14 wolnomyślnych, 5 członków centrum, 5 socjalistów i 2 welfów.

Berlin 4-go marca. (Tel. pryw. Kurj. W.) — Do godziny 6-iej znanym był rezultat 50-ciu wyborów. Wybrano 11-tu narodowo-liberalnych, 7-iu konserwatystów, 3-ech członków stronnictwa państwowego, 16-tu wolnomyślnych, 6-iu członków centrum, 5-iu socjalistów i 2-eh welfów.

Berlin 4-go marca. (Tel. pryw. Kurj. W.) — Parlament wybrał dzisiaj na przewodniczącego Wedella v. Piesdorf, na pierwszego wiceprezesa narodowo-liberalnego Buhla, na drugiego wiceprezesa członka partji państwowej Unruhe-Bomsta. Wybrany poprzednio na ten urząd członek centrum Hertling, zrzekł się wyboru.

Berlin 4-go marca. (Tel. pryw. Kurj. W.) — *Kölnische Zeitung* donosi z Monachjum jako rzecz pewną, że nie istnieje żaden dokument papieski, który wyrażałby jakiegokolwiek uznanie lub zaufanie dla stronnictwa centrum (dzienniki katolickie doniosły, że w tym duchu wystosowanem zostało pismo z Watykanu do bar. Frankensteina, przywódcy katolików bawarskich; *przyp. red.*)

Berlin 4-go marca. (Tel. pryw. Kurj. W.) — Słychać, jakoby cesarz Wilhelm miał się wyrazić, że dzięki wynikowi wyborów do parlamentu czuje się o dwadzieścia lat młodszym; naród nie mógł mu dać piękniejszego upominku na urodziny.

Berlin 4-go marca. (Tel. pryw. Kurj. W.) — Wypadki bułgarskie wpłynęły deprymująco na giełdę dzisiejszą.

Berlin 4-go marca. (Tel. pryw. Kurj. W.) — Zarządzono pośpieszne zbudowanie kolei żelaznej, łączącej twierdzę sztrasburską z fortami granicznymi.

Berlin 3-go marca. — (Tel. pryw. Kurj. W.) — W kołach decydujących oświadcza się: Ktokolwiek zwyciężył w Bułgarii, położenie jest groźnem, gdyż przebieg wypadków obecnych spotęguje anarchję.

Paryż 4-go marca. (Tel. Aj. półn.) — Wedle wiadomości z Dżurdżewa, powstanie w Ruszcuku rozpoczął batalion inżynierji, piechota zaś, która odmówiła swego współdziałania, rzuciła się nań, lecz została odparta. Wówczas na pomoc piechocie przybyła milicja i rozbiła powstańców, którzy uciekli do Rumelji. Dziesięciu z pośród nich zostało zastrzelonych przez milicję. Utrzymują, iż powstanie wybuchnęło także w Tyrnowie i w innych punktach. Tyrnowa znajduje się w ręku powstańców; telegraf, łączący Sofję z różnymi prowincjami, zerwany, powstanie zapanowało widocznie w całej Bułgarii. Krążą pogłoski, iż komenderujący załogą w Sylistrii kapitan Chrostow został zastrzelony przez żołnierzy bułgarskich.

Paryż 4-go marca. (Tel. pryw. Kurj. W.) — Pierwsza edycja „Bitwy pod Nawarynem” została wyczerpaną. Wydawca Charpentier przygotowuje nową edycję, ozdobioną portretami hr. Heydena, Greigha, Łazarewa, admirała de Ryni, tudzież komendantów sprzymierzonych flot: francuskiej i rosyjskiej. Dziennik *Drapeau* zamieścił portret jen. Bogdanowicza, autora książki. Numer rozechwytny na bulwarach. (*Aj. półn.*)

